

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради

Заклад вищої освіти	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Освітня програма	51463 Геосистеми та георизики
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	103 Науки про Землю

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради

06.03.2026 р.

Справа № 0036/АС-26

Галузева експертна рада Е І Природничі науки (10 Природничі науки. 09 Біологія) у складі:

Дмитрів Григорій Степанович – головуючий,

Берсірова Оксана Леонідівна,

Бедункова Ольга Олександрівна,

Блінкова Олена Ігорівна,

Лукашов Дмитро Володимирович,

Максименко Надія Василівна,

Міронова Наталія Геннадіївна,

Тяпкін Олег Костянтинович,

Федонюк Лариса Ярославівна,

за участі запрошених осіб:

Мирослав Дмитрович Заячук – представник ЗВО,

Кирилюк Сергій Миколайович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	51463
Назва ОП	Геосистеми та георизики
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	103 Науки про Землю
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 9, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проектування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Відповідність підкритерію підтверджено.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійні стандарти, дотичні до спеціальності Е4 Науки про Землю, не розроблені. Професійна кваліфікація в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича за ОП «Геосистеми та георизики» першого (бакалаврського) рівня ВО не присвоюється.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Мета освітньої програми «Формування у здобувачів вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі наук про Землю та практичні проблеми в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування теоретичних і практичних знань наук про Землю і пов'язана з комплексністю та невизначеністю прояву природних небезпек» відповідає «Стратегічному плану розвитку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича на 2025–2029 роки», а зміст та структура програми розроблені у тісному зв'язку із Стратегією розвитку факультету географії, туризму та міжнародних комунікацій, що спрямована на підготовку фахівців, здатних працювати в умовах сучасних екологічних викликів, кліматичних змін та трансформації геопросторю.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

Мета освітньої програми «Геосистеми та георизики» та програмні результати навчання визначаються на основі регулярної комунікації з роботодавцями, здобувачами, науковцями та представниками інших освітніх закладів, шляхом обговорень, опитувань і консультацій для врахування потреб і очікувань усіх заінтересованих сторін, що підтверджено значним обсягом прикладів у матеріалах справи. Крім того, на сайті факультету в закладці Акредитація наведено всі протоколи, що засвідчують прийняті і відхилені пропозиції з 2021 до 2025 р.р. Це дозволяє відстежити еволюцію програми і пріоритети, які окреслились в процесі реалізації ОП.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

В сучасних умовах актуальним в країні є запит на екологічну і техногенну безпеку, зумовлений виснаженістю природних ресурсів і зростанням кількості природних небезпек, що враховано під час формування цілей та ПРН ОП, орієнтованих на здатність здобувача оцінювати, моделювати та прогнозувати георизики, приймати науково обґрунтовані рішення. Регіональний аспект в цьому контексті вирізняється активністю небезпечних процесів:

схилових, зсувів, ерозії, повеней, а також потребою в системному моніторингу георизиків і територіальному плануванні. Відповідно, ОП орієнтована на формування компетентностей, для оцінки небезпечних процесів, створення карт ризиків, аналізу геоecологічного стану територій та розроблення рекомендацій щодо їх сталого розвитку. Таким чином, фахівці ОП «Геосистеми та георизики» затребувані на ринку праці, а саме у закладах освіти, у проектно-пошукових та науково-дослідних організаціях, виробничих та наукових установах профільного Міністерства, Державної геологічної служби України, Міністерства розвитку громад та територій України, інших установах та організаціях, що займаються питаннями надзвичайних ситуацій та екологічної безпеки, установах ПЗФ у сфері геосистемного моніторингу довкілля, відтворення природних екосистем, управління природокористуванням, що пов'язане з використанням засобів і методів відстеження, оцінки і прогнозу стану довкілля. Таким чином, мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються на основі сучасних тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Під час формування ОП використано досвід провідних вітчизняних ЗВО (Львівського та Київського національних університетів) та значної кількості закордонних.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Відповідність підкритерію підтверджено.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Відповідність підкритерію в цілому підтверджено, але слід акцентувати увагу на незвичному форматі та переваженості структурно-логічної схеми в сегменті вибіркових дисциплін, де перераховано всі ВК, які пропонуються здобувачам.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Відповідність підкритерію підтверджено. Зміст ОП «Геосистеми та георизики» відповідає предметній області спеціальності Е4 Науки про Землю» з галузі знань Е «Природничі науки математика та статистика», що визначена існуючим Стандартом вищої освіти відповідної спеціальності. В ОПП зазначено, що акцент ставиться на формування основних компетентностей необхідних для роботи у галузях господарства, пов'язаних з природокористуванням і моніторингом географічної оболонки; дослідницьку, що орієнтована на здобуття сучасних теоретичних і практичних знань і умінь для дослідження природних систем; прикладну складову, що формує розуміння сутності георизиків та їх впливу на суспільство.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Відповідність підкритерію підтверджено. Можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами вищої освіти за ОПП реалізується через значний відсоток вибіркових ОК – 27,5% від обсягу ОП. Процедура вибору дисциплін відбувається поетапно протягом семестру, що передує вивченню дисциплін, за допомогою платформи «Цифровий університет». Здобувачів ознайомлюють із вибірковими курсами через силабуси із загальнофакультетського та загальноуніверситетського каталогів, але існує обмеження на кількість студентів у групі для забезпечення викладання обраного ВК. Індивідуальна траєкторія формується також місцем проходження практики та темою кваліфікаційної роботи.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Відповідність підкритерію підтверджено. Практична підготовка здійснюється як комплексом навчальних практик, так і виробничої практики, що триває 2 і 3 тижні, згідно навчального плану. Студенти згідно індивідуального вибору стажуються на підприємствах і установах відповідно до угод про співпрацю та індивідуальних договорів про проведення практики, що дає можливість повноцінного формування компетентностей, потрібних для подальшої професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

Відповідність підкритерію в цілому підтверджено, але слід зазначити, що окрім освітнього процесу соціальні навички можуть формуватись участю студентів у реалізації проєктів (у т.ч. міжнародних), олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт та конференціях.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Відповідність підкритерію підтверджено.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Відповідність підкритерію підтверджено. Практикоорієнтованість ОП «Геосистеми та георизики» забезпечується 19 кредитами ЄКТС практики, яку студенти проходять протягом всього періоду навчання та 567 годин лабораторних і 740 годин практичних занять за обов'язковими та вибірковими дисциплінами. За ОП не реалізується дуальна форма освіти, хоча в зовні розроблено Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України № 426 від 13.04.2023 року, частини дванадцятої статті 9 Закону України «Про освіту», частини восьмої статті 49 Закону України «Про вищу освіту», пункту 1 плану заходів з реалізації Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03 квітня 2019 року № 214-р.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Загалом, освітня програма сприяє розвитку у студентів компетентностей для досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, що забезпечується викладанням більшості обов'язкових ОК відповідно до специфіки ОП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому до на навчання за ОП «Геосистеми та георизики» є чіткими та зрозумілими, укладені відповідно до Умов прийому. Вони не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича у розділі «Вступнику» (<https://vstup.chnu.edu.ua>). Вебсторінка містить всю необхідну для абітурієнтів інформацією відповідно до кожного освітньо-кваліфікаційного рівня.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Правила прийому на навчання до Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича враховують специфіку прийому на ОП «Геосистеми та георизики», а саме математика має коефіцієнт 0,35, а у вибіркових дисциплін природничого профілю (географія, фізика, хімія) коефіцієнт 0,5. ОП входить до переліку спеціальностей, яким надається особлива підтримка, застосовуються галузевий коефіцієнт (1,02) та сільський коефіцієнт (1,05).

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

В університеті сформовано комплекс документів, що регулюють порядок визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності («Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення, переведення...»; «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність...»), але за ОП «Геосистеми та георизики» таких випадків не було.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Процедура визнання РН, отриманих у неформальній освіті регулюється у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання. Прикладів використання цієї процедури не виявлено.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми, методи навчання та викладання здійснюються відповідно до до ЗУ «Про вищу освіту» та «Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ», згідно до п. 4.1. якого організація освітнього процесу на всіх рівнях освіти реалізується через такі форми: навчальні заняття (лекція, семінарське заняття, практичне заняття, лабораторне заняття, індивідуальне навчальне заняття, консультація); самостійна робота студентів (самостійне опанування освітніх компонентів, індивідуальне завдання, у т. ч. курсова і кваліфікаційна роботи); практична підготовка (навчальні та виробничі практики, науководслідницька робота). Форми і методи навчання сприяють досягненню програмних результатів навчання представлені у силабусах та РП з кожної навчальної дисципліни. Згідно опитування студентів, серед яких були представлені здобувачі з ОП «Геосистеми і георизики» (<https://terra.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/09/opytuvannya.-zadovolenist-studentiv-metodamy-vykladannya-navchalnyh-dyscyplin-na-osvitnih-programah-geografichnogo-fakultetu-2024%E2%80%93n.-r.pdf>) майже всі задоволені формами і методами викладання (88,8% – повністю задоволений, 11,2% - не в повній мірі, незадоволених немає). Рівень викладання фахових дисциплін майже всі студенти оцінюють на «відмінно» та «добре». Вимоги студентоцентрованого підходу та принципи академічної свободи реалізуються шляхом того, що викладач самостійно складає робочі та навчальні програми; може вільно коригувати зміст заняття. Студент може вільно формувати індивідуальну освітню траєкторію, у т.ч. обирати ВК, тему кваліфікаційної роботи, місце проходження практики і т.д. Для потреб студентів в освітньому процесі активізовані навчальні онлайн-ресурси та електронне навчання, функціонує навчальний ютуб-канал «Цілком природно».

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Інформація про цілі, зміст та програмні результати навчання, порядок і критерії оцінювання окремих освітніх компонентів надається усім учасникам освітнього процесу своєчасно. Інформацію щодо окремих ОК студенти можуть отримати із РП і силабусів на сайті кафедри <https://terra.chnu.edu.ua/aktualni-robochi-programy-opp-geosystemy-ta-georizyky/> та <https://terra.chnu.edu.ua/sylabusy-do-op-geosystemy-ta-georizyky-speczialnist-103-nauky-pro-zemlyu-bakalavy/>. Здобувачі можуть ознайомитися з інформаційними ресурсами ЗВО та кафедри, із каталогами вибірових дисциплін, методичним забезпеченням. На сайті розміщується графік навчального процесу та розклади занять і екзаменаційних сесій. Не зрозумілим є різний формат силабусів обов'язкових дисциплін, що містяться за вказаним посиланням.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Відповідність підкритерію підтверджена.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Оновлення змісту ОК регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу». Викладачі за результатами стажувань, власних наукових досліджень, отриманого досвіду при участі у науково-практичних конференціях, методичних семінарах оновлюють методичні та навчальні матеріали ОК. Про щорічне оновлення змісту ОК свідчать матеріали справи, у т.ч. наявність в РПНД нових публікацій викладача за профілем ОК, у т.ч. нових нормативно-правових документів України. Виявлено деякі технічні помилки в матрицях відповідності.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

На основі «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти» в ЧНУ здійснюється інтеграція у міжнародний науково-освітній простір шляхом участі у Європейському альянсі університетів «UNITA», реалізації грантів Ерасмус + та програм співпраці з закордонними ЗВО, Науково-педагогічні працівники беруть участь в грантових програмах, проводяться бінарні лекції зі участю викладачів закордонних закладів освіти, мають статті, опубліковані у закордонних виданнях, у тому числі наукометричних базах WoS та Scopus. Науково-педагогічні працівники проходять закордонні стажування.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Відповідність підкритерію підтверджено. Опитування здобувачів показало, що 95% з них вважають критерії оцінювання з фахових навчальних дисциплін (сесії) зрозумілими і вони мають достатньо інформації щодо оцінювання, у т.ч. знають результати поточного оцінювання до підсумкового контролю.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Відповідно до стандарту вищої освіти бакалаврського ОКР спеціальності Е4 Науки про Землю, затвердженого наказом МОН України від 04.10.2018 р. № 1076 р. атестація за ОПП "Геосистеми та георизики" здійснюється у формі захисту кваліфікаційної роботи. На підготовку випускної роботи за ОПП відводиться окремо 6 кредитів. Загалом, атестація здійснюється екзаменаційною комісією, до складу якої включаються представники роботодавців, відповідно до Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича. На момент проведення акредитації випуску бакалаврів за цією ОПП не було.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У «Положенні про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЧНУ» визначено підходи, що забезпечують чіткість і зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів за ОП. Передбачено поточний (у т.ч. модульний) та підсумковий контроль. Студентам доведена інформація про графік, правила і процедуру проведення контрольних заходів та процедуру оскарження результатів контрольних заходів. Для запобігання конфлікту інтересів передбачено процедури недопущення викладача до оцінювання здобувача у разі наявності родинних чи особистих зв'язків; у таких випадках деканат призначає іншого екзаменатора або створює комісію. Захист прав здобувачів забезпечується процедурою апеляції, яка визначена у «Положенні про апеляцію...». На факультеті функціонує скринька довіри та її електронна версія для анонімних звернень щодо можливих порушень. Прикладів конфлікту інтересів та оскарження результатів на даній ОП у справі не наведено.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У ЗВО чітка та зрозуміла процедура дотримання академічної доброчесності, що регламентується численними нормативно-правовими актами, які регулюють принципи та норми академічної доброчесності, а саме: Статут ЧНУ (<https://surl.lu/wyclgw>), Правила академічної доброчесності (<https://surl.li/fkpiht>) (<https://surl.li/tvdqdo>), Положення про організацію освітнього процесу (<https://surl.li/nxsvlu>), Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату (<https://surl.li/rlyiws>), Етичний кодекс ЧНУ (<https://surl.li/ljeejy>). Ключовими інструментами контролю є системи TURNITIN (вбудована в Мудл) та Plagiarism, що забезпечують перевірку текстів на наявність ідентичних або перефразованих фрагментів. Питанням академічної доброчесності присвячено ОК «НДР та академічна доброчесність». Інтеграція технологічних рішень з нормативно-процедурними створює багаторівневу систему протидії академічній недоброчесності. Прикладів порушення академічної доброчесності не виявлено.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Відповідність підкритерію підтверджено. Академічна та професійна кваліфікація викладачів, які забезпечують освітні компоненти ОПП відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності та забезпечує досягнення визначених ОПП цілей та програмних результатів навчання. За результатами аналізу Додатку 2 встановлено, відповідність викладачів і дисциплін, які вони викладають. До реалізації ОПП залучено НПП географічного факультету та інших структурних підрозділів Університету. До викладання на ОПП залучаються НПП з науковим ступенем і вченим званням, що відповідають цілям затвердженої програми.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Відповідність підкритерію підтверджена.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

На постійній (контрактній) основі представники від роботодавців до навчального процесу не залучаються. Разом з тим, на географічному факультеті існує практика активної участі роботодавців в удосконаленні ОП, проведенні практик та залученні в освітньому процесі шляхом проведення бінарних лекцій, інформація про які широко представлена на сторінці Студенту сайту кафедри <https://terra.chnu.edu.ua/category/studentu/> . Відповідність підкритерію підтверджена.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

В університеті існує дієва система заходів професійного зростання та розвитку викладачів. З цією метою прийнято «Положення про підвищення кваліфікації НПП», в якому акцентовано увагу на можливості здобуття наукових ступенів і вчених звань, участі у програмах академічної мобільності, міжнародних стажуваннях, проектній діяльності, отримання сертифікацій, підвищення кваліфікації в межах університетських та зовнішніх програм. В ЧНУ створена багаторівнева система матеріального, морального і професійного заохочення викладачів за досягнення, яка регулюється Статутом ЧНУ і Колективним договором. Вона спрямована на формування мотиваційного середовища для розвитку і підвищення викладацької майстерності; в якому ключовим механізмом є система рейтингового оцінювання наукової та освітньої роботи, міжнародної активності та громадській діяльності. Матеріали справи доводять, що у закладі освіти створенно умови для розвитку професійного росту та викладацької майстерності викладачів.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Відповідність підкритерію підтверджена.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Відповідність підкритерію підтверджена.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Відповідність підкритерію підтверджена.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

На сайті кафедри розміщено інформацію про порядок організації освітнього процесу. Освітня підтримка реалізується завдяки сприятливим умовам для індивідуальної і колективної роботи студентів, дотримання академічної доброчесності, організацію тьюторства і консультацій. Організаційна підтримка передбачає допомогу у вирішенні побутових, навчальних та адміністративних питань, а також вивчення потреб і інтересів студентів, а також моніторинг соціально-побутових умов і стану здоров'я. За результатами опитування, більшість здобувачів відзначили достатній рівень організаційної допомоги. Інформаційна підтримка здійснюється кураторами, деканатом, на сайтах факультету, кафедри, у соціальних мережах і месенджерах, YouTube каналі «Цілком природно». За опитуваннями понад 90% здобувачів позитивно оцінюють доступність інформаційної підтримки з освітніх й інших питань. Консультативна підтримка надається у вигляді індивідуальних консультацій кураторів, викладачів, Соціально-психологічного центру, діяльністю «скриньки довіри». За опитуваннями, більшість здобувачів оцінюють її рівень як достатній та хороший. Окремо організаційна, інформаційна та консультативна підтримка здобувачів надається органами Студентського самоврядування, що діють згідно Положення про органи студентського самоврядування ЧНУ.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

На ОПП не навчаються особи з особливими освітніми потребами. Разом з тим, у ЗВО напрацьовано систему заходів щодо супроводу осіб з інвалідністю та інших осіб з особливими освітніми потребами. Це підкріплюється «Порядком супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп, а також надання їм соціально-психологічної допомоги у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича», де прописані механізми безперешкодного доступу до університету і технічні рекомендації про пристосування середовища життєдіяльності університету до потреб маломобільних груп. У Розділі 7 «Правил прийому» передбачені умови вступу для абітурієнтів з особливими освітніми потребами, що гарантує рівний доступ до вищої освіти. В ЧНУ є можливість дистанційної форми навчання, яка передбачає електронне наповнення ОК у Moodle.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Відповідність підкритерію підтверджена.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

У ЗВО функціонує Центр забезпечення якості вищої освіти, який у своїй діяльності керується Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ЧНУ і Положенням про Центр забезпечення якості вищої освіти та основними нормативними документами університету: Положенням про організацію освітнього процесу у ЧНУ, Положенням про розроблення та реалізацію освітніх програм ЧНУ, Положенням про гарантії освітньої програми ЧНУ. Основною метою діяльності Центру є організаційний супровід та методичне забезпечення реалізації політики щодо забезпечення якості вищої освіти ЗВО, координації співпраці між структурними підрозділами з питань моніторингу та аналізу процесів забезпечення якості вищої освіти.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Відповідність підкритерію підтверджена.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

До складу робочої групи, відповідальної за внесення змін до ОПП, входить представник роботодавців Д. Юзик, старший науковий співробітник Національного природного парку «Черемоський», Також думка роботодавців відображена у рецензіях, отриманих від них при перегляді ОП у 2025 році. У справі представлено інформацію про обговорення ОП на бінарних лекціях, засіданнях кафедри і робочої групи стосовно оновлення як самої програми, так і окремих ОК.

4. Найважливіша практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

Оскільки по ОП «Геосистеми та георизики» ще не було випускників, то неможливо простежити їхній кар'єрний шлях та траєкторії працевлаштування, поки що. Однак, географічний факультет на постійній основі підтримує зв'язки зі своїми випускниками, особливо з тими, які працюють за фахом. На сторінці Асоціації випускників представлено Перелік успішних випускників, а на сторінці кафедри є закладка «Видатні люди – вихідці з кафедри», однак це історичні постаті, а для сучасних студентів і абітурієнтів цікаво простежувати долю випускників-сучасників.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Відповідність підкритерію підтверджена.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОПП акредитується вперше, але для покращення реалізації ОПП рівня враховано зауваження і рекомендації, що були надані під час акредитації інших ОП факультету; «Географія» (2021), «Середня освіта. Географія» (2022), «Гідрометеорологія» (2022), «Регіональний розвиток і просторове планування» (2024).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Ректорат, Вчена рада ЗВО, загально-університетські структурні підрозділи, керівництво факультетів приділяють значну увагу формуванню культури якості і ініціюють/заохочують залучення до процедур забезпечення якості всіх учасників освітнього процесу та зовнішніх стейкхолдерів, адже ефективна розбудова системи внутрішнього забезпечення якості і запровадження новаторської її інституційної моделі можливе тільки за умови активної свідомої участі у її роботі всіх зацікавлених сторін. Створення робочих і дорадчих органів на всіх рівнях (Центр забезпечення якості освіти, Комісія з питань забезпечення якості вищої освіти при Вченій раді факультету) та регулярні опитування здобувачів освіти і роботодавців сприяють розвитку культури якості, формуванню корпоративної та індивідуальної відповідальності всіх учасників.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На офіційному сайті університету у відкритому доступі присутня вся необхідна інформація стосовно правил і процедур, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Сайт випускової кафедри також у відкритому доступі містить інформацію, що стосується всіх аспектів підготовки за ОПП «Геосистеми та георизики».

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

ОП «Геосистеми та георизики» оновлювалась лише один раз у 2025 році. На сайті кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії оприлюднені результати громадського обговорення, та одержаних пропозицій щодо

внесення змін до ОПП, де в зручному для подальшого аналізу форматі розміщено таблицю пропозицій та результатів внесених змін до ОПП Геосистеми та георизики першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Відповідність критерію в цілому підтверджено.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Аналіз

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформуванати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування освітньої програми

Для постійного удосконалення ОП рекомендується запровадити практику щорічного оновлення та регулярного обговорення проєктів ОПП та надавати доступ до Проєкту ОП на сайті факультету для зовнішніх користувачів.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

У відповідності до існуючих рекомендацій щодо можливості побудови студентом індивідуальної освітньої траєкторії, коли головним критерієм є лише обов'язковий набір кредитів, давати повний перелік ВК в структурно-логічній схемі не доцільно. Крім того, можливість вибору ВК із загальноуніверситетського каталогу також ускладнює конкретизацію ВК і СЛС. Для спрощення схеми доцільно проставити лише узагальнені елементи «Вибіркова дисципліна» в тій кількості на семестр – скільки заплановано в навчальному плані. Вибір дисциплін у семестрі, що передує семестру вивчення ускладнює планування педагогічного навантаження на весняний семестр – доцільно пропонувати робити вибір на навчальний рік, що також дозволить реалізувати можливість викладання у малокомплектних групах. Для набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок доцільно активізувати участь студентів у олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, конференціях, тощо.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендується активізувати роботу щодо міжнародного обміну студентами, стимулювати дистанційне навчання, в закордонних університетах з подальшим визнанням результатів. Рекомендувати навчання здобувачів на різних освітніх платформах зокрема, Prometheus, Coursera, EdEra та ін.з подальшим зарахуванням результатів як складової освітнього компоненту.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Стимулювати здобувачів до участі у міжнародній мобільності. Одночасно важливо здійснювати роз'яснювальну роботу серед здобувачів щодо значення міжнародного досвіду для їхнього навчання і кар'єрного росту. Це можна реалізувати через інформаційні розсилки, зустрічі на наукових гуртках та інші комунікаційні канали, у т.ч. власний ютуб-канал. Підвищення зацікавленості у міжнародній мобільності сприятиме розвитку навичок здобувачів і відкриве нові можливості для їхнього особистісного та професійного зростання. Доцільно розглянути можливість уніфікації форми силабусу для забезпечення однотипного інформування студентів про ОК та включити до всіх РП пререквізити до вивчення дисципліни, що вже візулізовані у структурно-логічній схемі.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендується залучати здобувачів до складання та обговорення питань для проведення анкетування щодо об'єктивності оцінювання навчальних результатів. Рекомендується в анкеті для опитування здобувачів вищої освіти щодо якості викладання в університеті передбачити відкриті питання (пропозиції щодо удосконалення ОПП, ОК, виявлення недоліків, пропозиції застосування тих чи інших методів навчання), що дозволить враховувати думки здобувачів для удосконалення освітнього процесу.

Критерій 6. Людські ресурси

Зважаючи на можливості використання онлайн навчання доцільним є більш широке долучення як вітчизняних так і іноземних лекторів до реалізації освітнього процесу у формі гостьових лекцій, тренінгів, вебінарів тощо. Забезпечити розміщення на сторінках викладачів повної інформації про їх доробок, у т.ч. посилення на активні профілі в наукових базах.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Регулярно оновлювати матеріально-технічне забезпечення ОП, особливо в сегменті інформаційних ресурсів і програмного забезпечення. Підтримувати подальше облаштування інклюзивного простору університету.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Для більш широкого представлення потреб роботодавців у ОП доцільно до робочої групи залучити ще фахівців безпосередньо за профілем програми. Враховуючи широкі міжнародні зв'язки, доцільно залучити в робочу групу з перегляду ОП представників профільних закордонних установ. Створити на сайті кафедри сторінку, де б розміщувались розповіді про кар'єрний шлях випускників із постійним оновленням, що стимулювало б студентів до відповідальної професійної підготовки.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендується продовжити позитивну практику своєчасного оприлюднення й оновлення інформації про ОП на офіційному сайті університету та вчасно розміщувати проєкт ОПП і інформацію з переліком поданих пропозицій та тих, які були взяті до уваги.

Критерій 10. Навчання через дослідження
не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ГЕР 01 ID 51463.xlsx</i>	BS3+HYjTicyeyJgBfpuxt81spm4UT2acQILoNT/xrk =

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ДМИТРИВ ГРИГОРІЙ СТЕПАНОВИЧ